

Katarakta – akių liga, progresuojanti iki aklumo

Katarakta gali užklupoti bet kurį iš mūsų, tačiau dažniausiai ši liga išsiyvysto vyresnio amžiaus žmonėms dėl senatinių akies lešiuko pokyčių. Kokie kataraktos simptomai, kada reikytu kreiptis į gydytoją, kokie kataraktos gydymo metodai?

Katarakta – akių liga, išsvystanti dėl lešiuko skaidrumo sumažėjimo, drumsciu formavimosi. Tai viena iš ypač sparčiai plintančių akių ligų, kuri dažniausiai užklumpa vyresnio amžiaus žmones.

Kataraktos simptomai

Katarakta pirminėse stadijose pasireiškia susilpnėjusių regėjimu. Žmogus mato neryškiai – tarsi pro nešvarų stiklą, vaizdai atrodo susilieję, drumzlini, išskiriamo spalvos, dingsta kontrastinis matymas. Kad ir kiekvienas akius užsidėtu – matymas nepagerėja. Kartais daiktai dvigubinasi ar būna matomi gelsvame fone. Ligei progresuojant rūkas akyse didėja, darosi sunku skaityti, vairuoti automobilį, atsiranda trukdžiai norint užsiimti iprasta veikla. Lešiuko drumstims pradėjus trukdyti pilnaverčiam gyvenimui, darbinei veiklai – reikėtų nedelsti ir kreiptis į specialistą.

Gydymo metodai: trumpa ir saugi operacija

Vienintelis kataraktos gydymo būdas – operacija: sudrumstėjusį lešiuką pakeičiant dirbtiniu. Vaistų kataraktai gydys nėra. Naudojant šiuolaikišką mikrochirurginę įrangą – fakoemulsifikatorių – akyje pro 2–3 mm dydžio pjūvį išsiurbiamas sudrumstėjės lešiukas ir vietoj jo implantuojamas dirbtinis. Daugeliu atvejų kataraktos operacijos atliekamos taikant vietinį nuskausminimą, netaikant bendrosios anestezijos. Todėl operacijos metu žmogus išlieka sąmoningas, tačiau visiškai nejaučia skausmo. Kataraktos operacija yra neskausminga procedūra, dažniausiai trunka apie 30 minučių, po operacijos nereikalingas stacionarus gydymas, pacientai gali vykti namo.

Svarbu nedelsti

Pastebėjus pirmuosius ligos požymius reikėtų ilgai nedelsti ir pasikonsultuoti su gydytoju. Dažnai žmonės, sužinojė apie ligan, mano, kad operaciją galima atidėti vėliaisniams laikui, tačiau tai yra klaidingas mastymas. Kataraktos operacija ir gydymas yra daug sekmingesnis ligos pradinėje stadioje, kol nėra labai ryškių pakitimų. Per ilgai laukiant liga progresuoja ir išsiyvysto vadinamoji perbrendusi katarakta, kuri gali nulemti antrinės glaukomos ar akių skausmų pasireiškimą. Tokiai atvejais kataraktos operacija būna techniškai sudėtinga, padidėja pooperacinių komplikacijų rizika, regėjimas atsistato per ilgesnį laikotarpį. Jeigu dėl antrinės glaukomos žūsta nervas – regėjimo susigrąžinti nebeįmanoma.

Operuoja gydytojai profesionalai

„Akių chirurgijos centre“ operacijas atlieka savo srities profesionalai – gyd. Saulius Ačas ir gyd. Algirdas Šidlauskas. Tai aukščiausios kvalifikacijos specialistai, kurie nuolat gilina savo žinias, stažuojausi užsienyje. Šie gydytojai atliko ne vieną ypač sudėtingą akių operaciją, kas leido igyti neįkainojamas patirties. Gydytojai pelnė pacientų pasitikėjimą – jų ypatingas dėmesys kiekvienam žmogui, noras kuo greičiau ir efektyviau padėti sergančiam, neliko nepastebėtas. Jei katarakta, vargina jus ar jūsų artimuosis, nedelskite – patikėkite savo regos problemas šios srities profesionalams.

Visus, kuriems gydytojai diagnozavo kataraktą ir reikia atlikti operaciją,
kviečiame į „Akių chirurgijos centrą“, esantį Savanorių pr. 66, Kaune.

Šiuolaikinė mikrochirurginė įranga, kokybiškos priemonės, profesionali patyrusių specialistų komanda padės pasiekti puikių rezultatų.
Registruokite telefonu (8 37) 750 805. www.akiuchirurgija.lt.

Sergant katarakta vaizdai tampa neryškūs, matomi tarsi pro rūkā ar nešvarius akinus

AR GALIMA SUSTABDYTI SENĖJIMĄ?

Klausos silpnėjimas yra trečia pagal dažnumą lėtinė liga vyresniame amžiuje. Ši problema šiuo metu yra palietusi apie 1 000 000 000 žmonių, kai visoje Žemėje yra apie 7 500 000 000 žmonių. Klausos pablogėjimo dažnumas priklauso nuo amžiaus: apie 30 proc. 60-mečių, apie 60 proc. 70-mečių ir daugiau nei 80 proc. virš 85 metų.

Su amžiumi susijusį klausos blogėjimą nulemia visa eilė priešasčių. Pirma, tai genetinė predispozicija – klausas blogėja ne visiems vienodai, todėl ieškoma genu, atsakingu už klausos blogėjimą. Pastebima šeimų, kur klausas blogėja sparčiau negu vienam žmogui arba atvirkščiai – nebogėja taip greitai, kaip kitiems asmenims. Tiriant skirtingose sąlygose gyvenančius genetiškai identiškus dvynius ieškoma genetinių veiksnių, kurie vienaip ar kitaip lemia mūsų DNR kodą manifestaciją. Antra, gyvenimo būdas ir žalingi įpročiai. Rūkantiems žmonėms 15 proc. didesnė tikimybė ženklesnio klausos blogėjimo lygiant su nerūkančiais. Idomus pastebėjimas dėl alkoholio vartojimo: didelės alkoholio dozės blogina smegenų funkcijas ir sukelia greitesnį smegenų nykimą, kai tuo tarpu mažos alkoholio dozės - 1 vienetas alkoholio (30 ml stiprus gérimo arba 130 ml vyno arba 300 ml alaus) per dieną pristabdė klausos blogėjimą (Dawes ir kt., 2014). Trečia, darbo ir gyvenimo sąlygos – triukšminga aplinka bei vibracija pamažu, bet nuolat kenkia klausai. Ketvirta, klausos blogėjimas yra labai glaudžiai susijęs su smegenų būkle. Tai yra su degeneracinių, atrofinių procesais smegenė – smegenų tūrio, nervinių lastelių kiekių bei jų tarpusavio jungčių mažėjimu. Penkta, lėtinės kitų organų sistemų ligos: cukrinis diabetas, širdies ir kraujagyslių ligos, nutukimas, padidintas cholesterolio kiekių kraujuje.

Kartu su klausas blogėja kvaipą atpažinimo funkcija (tai yra smegenų funkcija, o ne nosies), pažintinės funkcijos, atmintis. Kvaipą atpažinimo sutrikimams kartu su klausos blogėjimu yra pirmieji požymiai, prieš 5-10 metų išpejantys apie artejančią Alzheimerio ligą, senatinę demenciją bei kitas degeneracines smegenų ligas. Alzheimerio ligai būdingi pakitimai pirmiausiai atsiranda nosies gleivinės srityje, atsakingoje už uoslę, kai tuo pat metu smegenyse pakitimai dar nėra. Vėliau Alzheimerio ligai būdingi pakitimai išplinta į uoslės nervą, apima už uoslę atsakingas smegenų sritis bei palengva pažeidžia vis daugiau smegenų sričių, o anksčiausiai nukenčia už klausas atsakingos smegenų sritys. Todėl uoslės ir klausos tyrimai yra reikšmingi numatyti ateities perspektyvoms, kartu, suteikdami galimybę 5 ar 10 metų kryptingai dirbant smegenų funkcijų gerinimo linkme, mėginti pakeisti savo likimą.

Pasaulio ausų-nosies-gerklės ligų

KVIEČIAME TAPTI BUDINČIAIS GLOBĖJAIS

Mintis paimti globoti be tévu meilės likusį vaiką, ko gero, bent kartą yra atėjusi į galvą dažnam žmogui. Vieniems tai téra momentinis jausmas, kiti apie tai galvoja rimčiau... Globa – tai ypatinga dovana ir vaikui, ir šeimai. Vaikas turi galimybę augti juo besirūpinančioje ir mylinčioje šeimoje. Juk globojamam (rūpinamam) vaikui, kaip ir bet kuriam kitam vaikui, reikia globėjų (rūpintojų), pasiryžusių besalygiškai juo rūpintis ir mylėti. Pakruojo rajono savivaldybė malonai kviečia Jus tapti profesionaliai globėjais. Jums bus teikiama: specialistų konsultacijos; pagalba globos bei vaikų auklėjimo klausimais; darbo užmokesčių; vaiko globos išmoka; tikslinis priedas globėjui.

Globa (rūpyba) – likusio be tévu globos vaiko, įstatymu nustatytą tvarką patikėto fiziniams arba juridiškiams asmeniui, priežiūra, auklėjimas ir ugdymas, kitų jam tinkamų

dviškai ir fiziškai augti sąlygų sudarymas ir palaikymas, jo asmeninių, turtinių teisių bei teisėtų interesų gynimas ir atstovavimas jiem.

Globa (rūpyba) gali būti laikinoji arba nuolatinė.

Vaiko laikinoji globa – laikinai be tévu globos likusio vaiko priežiūra, auklėjimas šeimoje, šeimynoje ar institucijoje, atstovavimas jo teisėms ir teisėtiems interesams bei jų gynimui, mokymui, gydymui, teisėsaugos ir kitose įstaigose. Laikinosios globos tikslas – gražinti vaiką į biologinę šeimą. Laikinoji globa nustatoma savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

Budintys globėjai – asmenys, išklausę globėjų (rūpintojų) ir įtėvių (GIMK) mokymus, pasirengę į savo šeimą priimti vieną ar keletą vaikų (iki 3 vaikų (0-18 metų amžiaus), išskyrus tuos atvejus, kai neišskiriama brolių ir (ar) seserys), netekusiu tėvų globos. Kadangi laikinosios globos

tikslas yra gražinti vaiką į šeimą, būdintis globėjas vaikais rūpinsis iki tol, kol jie galės grįžti į savo šeimą arba jiems bus siekiama surasti nuolatinį globėjų (rūpintojų) ar įtėvių šeimą. Vaiko laikinoji globa (rūpyba) gali trukti ne ilgiau kaip 12 mėnesių.

Budinčiu globėju gali tapti šeima ar fizinius asmuos, kuris nėra teistas, jam nebuvu apribota tévu valdžia, jis nebuvu nušalintas nuo globėjo (rūpintojo) pareigų, yra sveikas (neserga psychinėmis ar kt. ligomis), turi nuosavą ar nuomojamą būstą, yra 21-65 metų.

Visus norinčius ir galinčius prisijungti prie šios reikšmingos iniciatyvos kviečiame kreiptis į Vaiko teisių apsaugos skyrių (Kęstučio g. 4, Pakruojis, tel. 8 421 69076, mob. 8 610 31438, el. p. vtas@pakruojis.lt) ar į Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centrą (L. Giros g. 3D, Pakruojis, tel. 8 421 51110, el. p. ncentras@gmail.com).

NE PIRMAS LABDARINGAS DARBAS

Rimkūnų bendruomenės slaugytoja Sigita Pėželienė sakė, kad vieneriui Jonui Juozapaičiui nori nuoširdžiai padékoti ne tik už jos darbovietėje atsiradusią naują kédę, bet ir už tai, kad lyg ir juokais pasakyti žodžiai nebuvo pamiršti.

„Vykodami planinius patikrinimus ir savivaldybės atstovai lankesi Rimkūnų medicinos punkte. Vicemeras Jonas Juozapaitis nustebė, kad aš pacientus priimiu sédédama ant prastos kédės – iš tikrųjų ji ne pirmos jaunystės, gana aplūžusi“, – pasakoja medicinos darbuotoja. Lyg ir nekalta pajuokau-ta, kad vicemeras galėtų parūpinti naują kédę – tada darbuotoja pacientus galėtų priimti patogiai ir medicinos kabinete įvaizdis būtų kitoks... „Po kiek laiko į punktą įėjia vicemeras nešinas nauja kédę! Negalima slėpti žavesio, kai lyg ir nekalta juokai nebuvo pamiršti ir ištiesėti“, – dekodama sakė S. Pėželienė. Ji labai džiaugiasi tiesiog iš kabinetų papuošusių nauju daiktų, kurį jai savo lėšomis parūpino vienas iš savivaldybės vadovų.

Vicemeras samarietiska veikla užsiima jau ne pirmą kartą – prieš kurį laiką daugiauvisių šeimai padovanovo dvi dviaukštės lovas. Jau tada J. Juozapaitis sakė, kad tokiai savo poelgių nesureikšmina, tačiau savo pa-vyzdžiu siūlo vadovautis ir kitiems.

Simona LIPSKYTĖ

Skelbimai priimami tel./faksas:
5 24 33, 8-615-5 18 24;
el. paštas: varpapakruojis@gmail.com

KITĄ PENKTADIENĮ – KNYGŲ MUGĘ!

PAKRUOJO SINAGOGOJE KNYGŲ MUGĘ ATIDAROMA LAP-KRIČIO 17-AJĄ 11 VALANDĄ.

Pusė dyliukos šviesaus atminimo rašytojo Vytauto Petkevičiaus knygų „Gilės nuotykiai“, „Kodėlčius“ atsiradimą, Kodėlčiaus draugystę su spalvomis, vištominis ir voveriukais tės kūrėjo dukra – rašytoja Liuda Petkevičiutė. Susitikimas – Sinagogos vaikų erdvėje.

15 valandą – L. Petkevičiūtė pakruojiečiams – knygų bičiuliams (Juozo Paukšteliu viešosios bibliotekos salėje) atskleis niekur neskelbtus prisiminimus apie Tėvą.

16 valandą – ten pat skambės Viktoro Rudžiansko ir Viktoro Gulbino poezija. Su autoriais dalyvaus kritikė Kristina Bačiulienė.

18 valandą Pakruojo medinėje sinagogoje – kino filmas „Meilė ir draugystė“.

Sinagogoje visą dieną vaikučius ir jų tėvelius į mokomajų užsiėmimą „Aprenk lėlę tautiniams drabužėliais“ kviečia „Raidynėlio“ leidykla.

Knygų mugė – įvairių knygų galima įsigyti leidyklų kainomis.

Knygų mugę rengia Pakruojo Juozo Paukšteliu viešoji biblioteka ir Lietuvos mažų ir vidutinių leidėjų asociacija.

Parengė N. NILYTĖ

LAUKIAME DIABETO DIENOS MINĖJIME

Diabeto klubo „Vita“ pirminkė A. Dobilienė primena, jog **Pasaulinės diabeto dienos minėjimas vyks lapkričio 15 dieną 11 val.** Pakruojo kultūros centre, kur įvairių firmų atstovai, gydytojai ir svečiai pasidalins žiniomis.

Dalyviamas koncertuotas rajono pagyvenusių žmonių asociacijos ansamblis „Sidabrinė gija“.

Kviečiame aktyviai dalyvauti!